

PRIORIDADES NA XESTIÓN DA AUGA EN GALICIA

LIII Curso de Saúde Ambiental

Palas de Rei, 18 de febreiro de 2014

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE,
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

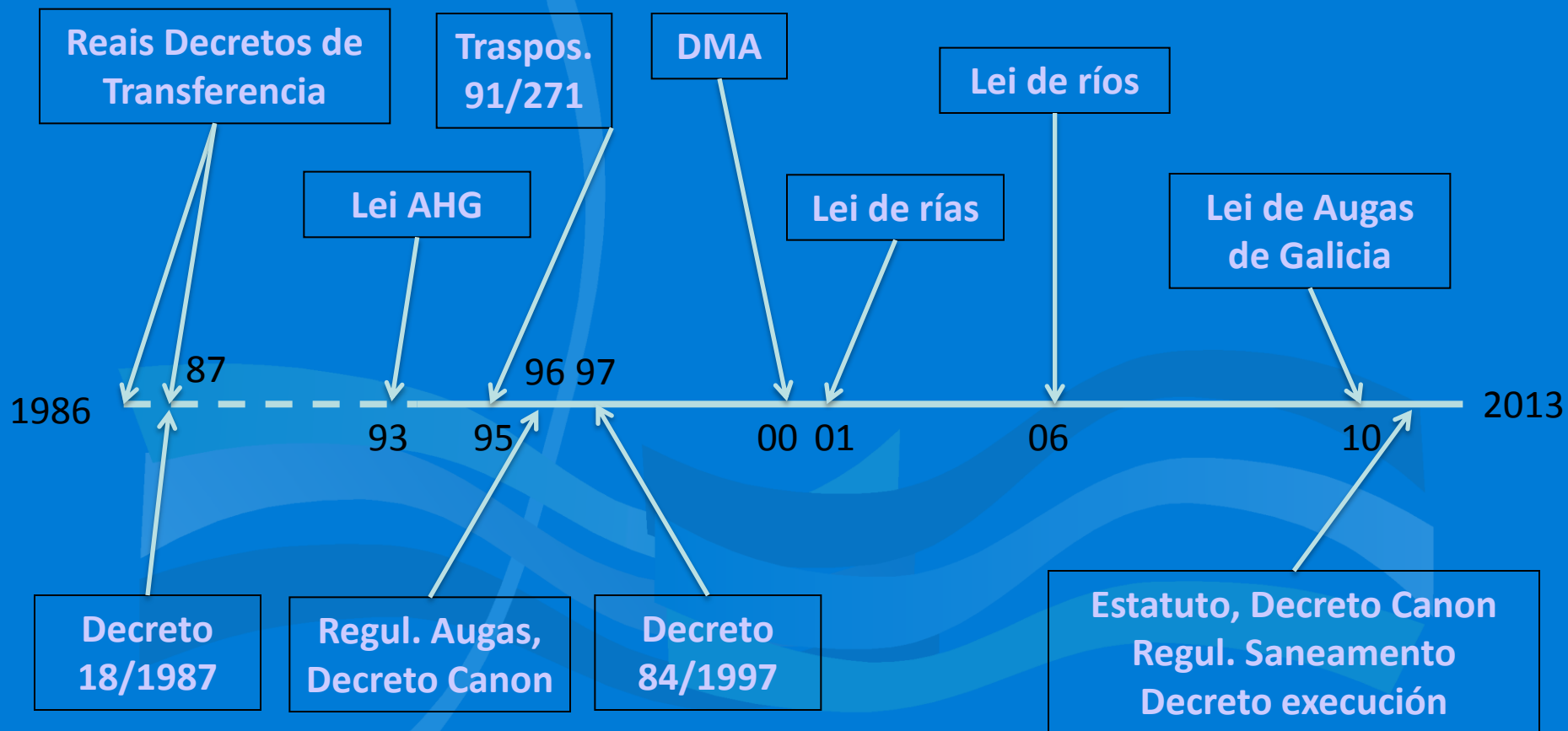

Eidos

1. Lei de Augas de Galicia e regulamentos
2. Plan Hidrológico Galicia - Costa
3. Infraestruturas de abastecemento: Plan Auga
4. Infraestruturas de saneamento e depuración
5. Xestión de riscos de inundación e seca
6. Xestión do ciclo urbano da auga

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE,
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A AUGA DEBE SER UN PATRIMONIO A PROTEXER

É PRECISA UNHA MELLORA DA CALIDADE DOS RÍOS E RÍAS DE GALICIA

É NECESARIO RESOLVER O ACTUAL PROBLEMA DA EXPLOTACIÓN DAS DEPURADORAS
DE AUGAS RESIDUAIS

IMPERATIVO LEGAL: DIRECTIVA MARCO DA AUGA
NECESARIA FERRAMENTA

É NECESARIO UN CAMBIO DE MODELO DE XESTIÓN DA ADMINISTRACIÓN
HIDRÁULICA DE GALICIA

NOVA LEI DE AUGAS DE GALICIA

Aprobada no Pleno do Parlamento de Galicia o 26/10/10

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante **desenvolvemento regulamentario**:

A. Estatuto de Augas de Galicia: aprobado 12/01/12

EPE Augas de Galicia

=

OA Augas de Galicia

+

EPOSH

Consello para o uso sustentable da auga

- ✓ Novo órgano consultivo que garante participación social
- ✓ Reunirase cando menos dúas veces ao ano

Reorganización territorial de Augas de Galicia

- ✓ Adáptanse os Servizos Territoriais ao principio de unidade de conca hidrográfica, así como as comisións de desaugamento

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante **desenvolvemento regulamentario**:

A. Estatuto de Augas de Galicia

B. Regulamento marco de saneamento e depuración:
aprobado 21/06/12

Ferramenta para o **control dos vertidos** a sumidoiros:

- ✓ Establece a figura do permiso de vertido, que deberán obter as industrias que se conecten á rede pública de saneamento
- ✓ Estableceranse límites aos parámetros de vertido
- ✓ De superarse os parámetros se necesitará depuración previa
- ✓ O regulamento será de obrigado cumprimento para entidades locais, que deberán adaptarse en 2 anos a el.
- ✓ Mentres non se adapten, as entidades locais poderán sancionar en base á Lei de Augas de Galicia (ata 30.000 €).

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante **desenvolvemento regulamentario**:

A. Estatuto de Augas de Galicia

B. Regulamento marco de saneamento e depuración

C. Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido:
aprobado 30/05/12

- ✓ Canon da Auga substitúe ao canon de saneamento
- ✓ Ingreso só para actuacións do ciclo da auga
- ✓ Máis xusto, con tramos en función do consumo
- ✓ Con importantes deducións e exencións
- ✓ Crea o coeficiente de vertido, unha taxa autonómica de depuración que permitirá que a Xunta explote depuradoras

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante **desenvolvemento regulamentario**:

- A. Estatuto de Augas de Galicia
- B. Regulamento marco de saneamento e depuración
- C. Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido
- D. Decreto de execución e explotación de obras hidráulicas:
aprobado o 14 /03/2013

Desenvolve **4 procedementos fundamentais** que permitirán:

1. Que as entidades locais soliciten da Xunta de Galicia a execución de obras hidráulicas
2. Tramitar de obras declaradas de interese da Comunidade Autónoma
3. Que a Xunta de Galicia asuma a explotación de depuradoras
4. A intervención da Xunta de Galicia no abastecemento ou a depuración en casos de risco para as persoas ou o medio ambiente

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante **desenvolvemento regulamentario**:

- A. Estatuto de Augas de Galicia
- B. Regulamento marco de saneamento e depuración
- C. Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido
- D. Decreto de colaboración con entidades locais
- E. Regulamento da planificación hidrolóxica: en tramitación (consulta pública) dende xaneiro de 2014

Establece os procedementos de **Planificación Hidrolóxica**, e ademais:

1. Regula a tramitación do Plan de Seca e dos plans de enchentes
2. Asegura unha participación pública de calidade
3. Determina a necesidade de acreditar a boa explotación das obras
4. Permite axilizar as limpeza de ríos

Lei 9/2010 de Augas de Galicia

A Lei precisou dun importante **desenvolvemento regulamentario**:

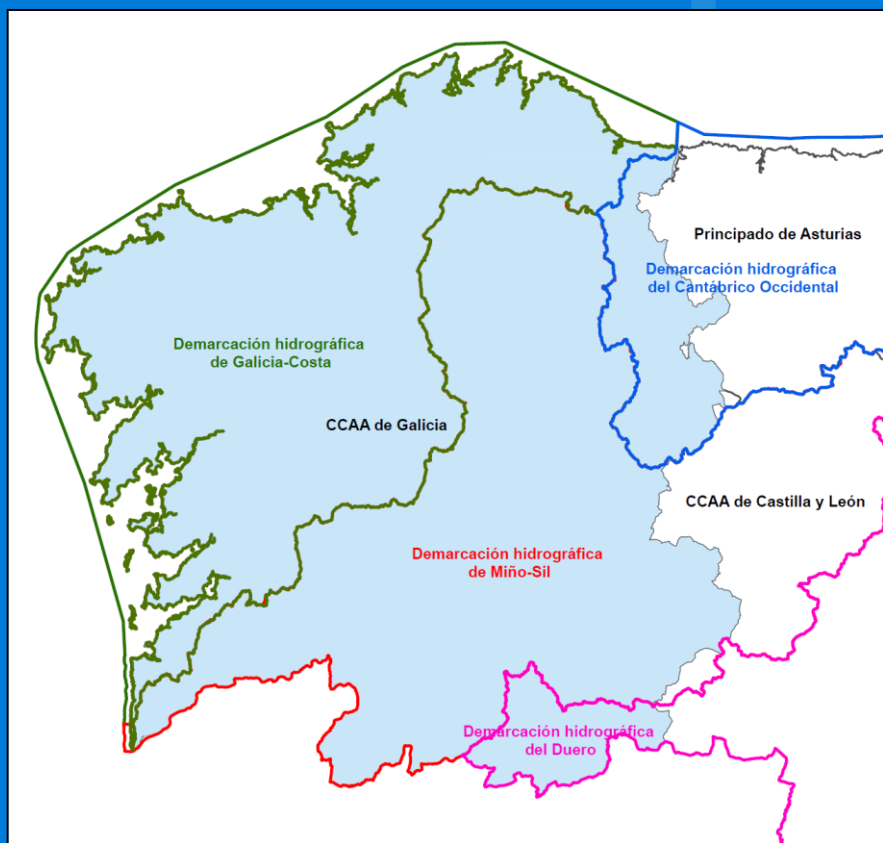
- A. Estatuto de Augas de Galicia
- B. Regulamento marco de saneamento e depuración
- C. Regulamento do Canon da Auga e Coeficiente de Vertido
- D. Decreto de colaboración con entidades locais
- E. Regulamento da planificación hidrolóxica
- F. Regulamento marco do servizo de abastecemento

2014: Pacto Local da Auga

Plan Hidrológico Galicia - Costa

Augas de Galicia, como organismo de conca, ten as competencias de planificación hidrolóxica na Demarcación Galicia-Costa.

12.988 Km²

43,76% do territorio galego

75% da poboación.

10% dos recursos hídricos de España

3% da superficie de España

11.532 hm³/ano

678 hm³/ano regulados, un 6 %.

25 % regulados no Miño – Sil

49 % regulados en España

Plan Hidrológico Galicia - Costa

OBXECTIVOS PRINCIPAIS DO PLAN HIDROLÓXICO:

1. Acadar o bo estado das masas de auga e promover o seu uso sostible.
2. Que as demandas de auga sexan axeitadamente satisfeitas.

➤ Borrador do Plan Hidrológico

Consulta Pública: 20/08/10-20/02/11

➤ Aprobación da Proposta de Plan Hidrológico

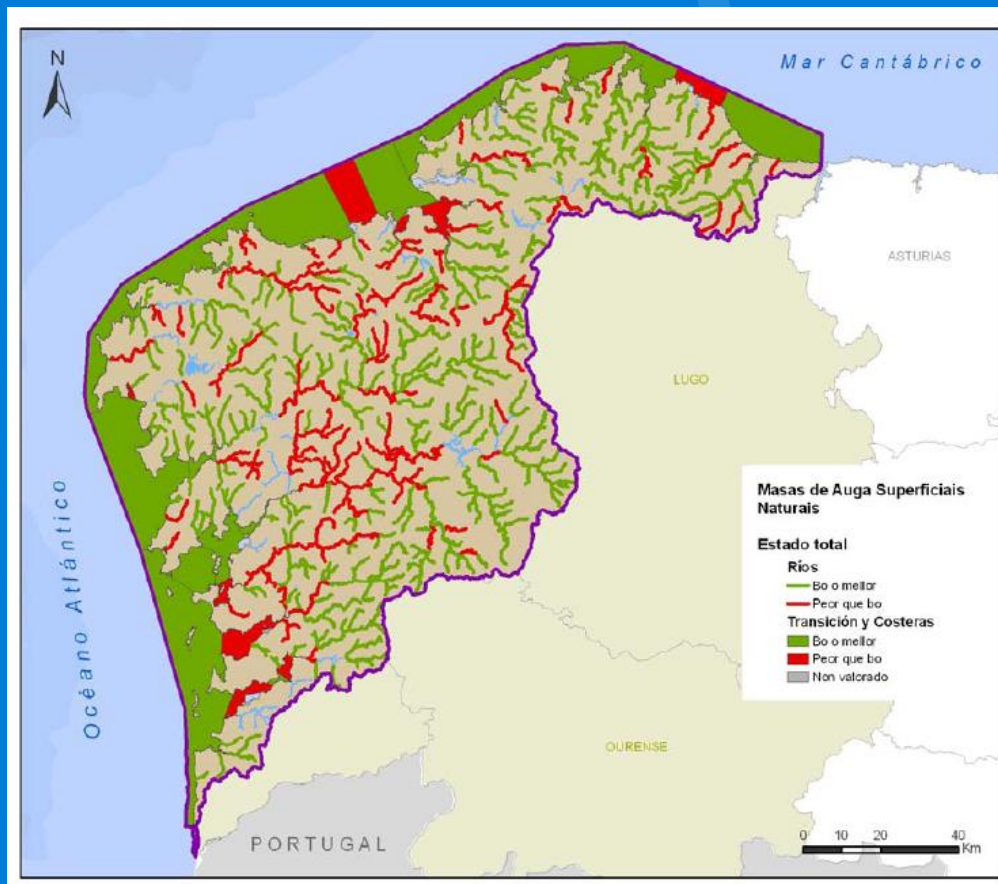
➤ Revisións e actualizacións do PH

✓ Consulta pública último semestre do 2010_
Durante 6 meses

- ✓ Aprobación Xunta de Goberno de Augas
- ✓ Elevación ao Consello da Xunta
- ✓ Informe do Consello Nacional da Auga
- ✓ **Aprobación polo Goberno por RD: 14/09/12**
- ✓ O Estado remite o Plan á Unión Europea

✓ Cada 6 anos: 2015-2021

Plan Hidrológico Galicia - Costa

NÚMERO DE MASAS SUPERFICIAIS NA
DEMARCAÇÃO DE GALICIA -COSTA

462

BO ESTADO

321

69,48%

NON ALCANZA O BO ESTADO

139

30,09%

SEN DEFINIR

2

0,43%

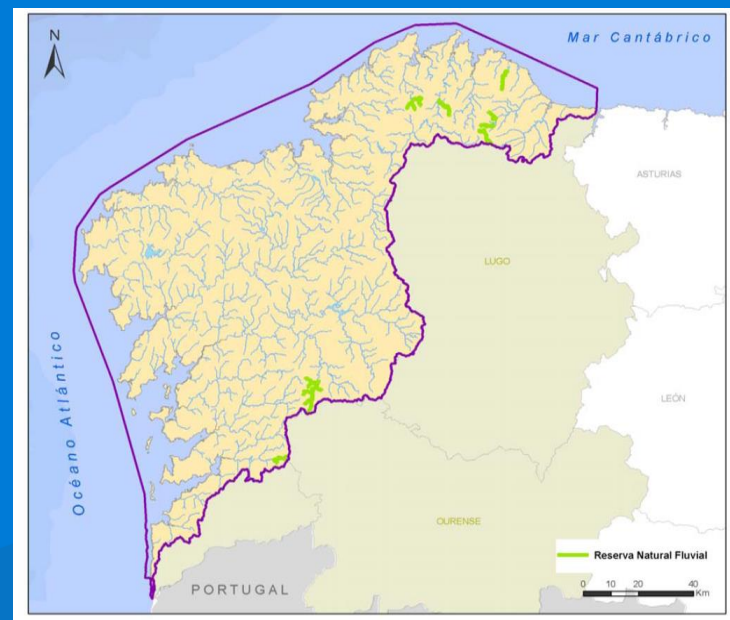
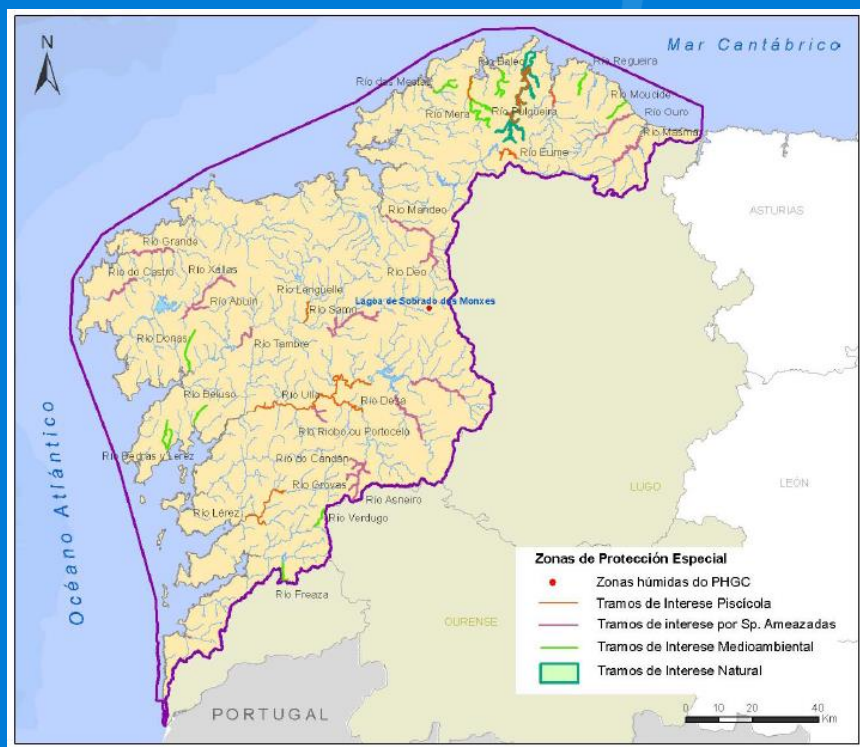
TODAS AS MASAS DE AUGA SUBTERRÁNEA ATÓPANSE EN BO
ESTADO

Plan Hidrológico Galicia - Costa

REXISTRO DE ZONAS PROTEXIDAS

ZONAS PROTEXIDAS ESPECÍFICAMENTE POLO PLAN:

- Zonas de captación de auga para abastecemento
- 13 Reservas naturais fluviais

- ✓ Zonas de protección especial:
- ✓ Tramos de interese natural (río Sor)
- ✓ Zonas Húmidas (Lagoa de Sobrao dos Monxes)
- ✓ 11 Tramos de interese medioambiental
- ✓ 9 Tramos de interese piscícola en Galicia-Costa
- ✓ Tramos de interese pola existencia de especies ameazadas

Plan Hidrológico Galicia - Costa

PROGRAMA DE MEDIDAS (664 medidas)

Catro categorías:

Grupo	Nº Medidas
Cumprimento dos obxectivos ambientais	547
Atención das demandas e racionalidade de uso.	68
Seguridade fronte a fenómenos meteorolóxicos extremos	25
Coñecemento e gobernanza	24
Total	664

Establecer programas de medidas con mecanismos de calquera tipo: acordos, convenios, políticas tarifarias...

Acadar os obxectivos medioambientais da planificación hidrolóxica.

PRIORIDADE: SANEAMENTO

**INVESTIMENTO
entre 2011 e >2015
1.027,97 M€**

Plan Hidrológico Galicia - Costa

CONDICIÓN MÁIS RESTRICTIVAS SOBRE APROVEITAMENTOS HIDROELÉCTRICOS

Moción aprobada no Parlamento por unanimidade o 8 de febreiro de 2011

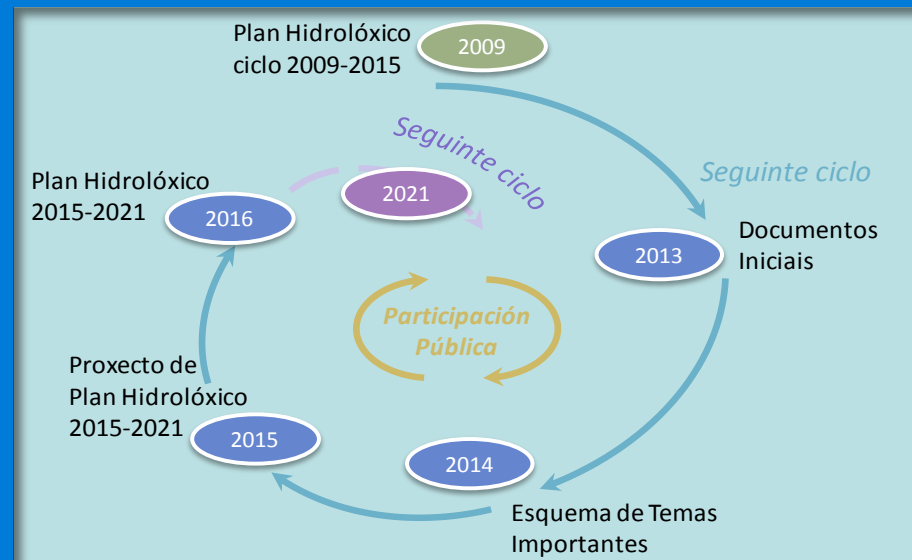
- Restricións sobre novas concesións para aproveitamentos hidroeléctricos
- Inviabiles construción de novos obstáculos transversais nos cauces
- Permítense repotenciacións

Plan Hidrológico Galicia - Costa

➤ Revisións e actualizacións do PH

2º ciclo planificación 2015-2021

- ✓ Decembro de 2015: aprobación da revisión do PHGC (calendario DMA)
- ✓ Mesmo procedemento que o previsto para a súa elaboración inicial.

- ✓ 25/05/2013: Consulta pública por 6 meses dos “documentos iniciais”
- ✓ 30/12/2014: Consulta pública por 6 meses do EpTI

Plan Hidrológico Galicia - Costa

DEFINICIÓN E PLANTEAMENTO DOS PRINCIPAIS PROBLEMAS

*Aspecto a ter
en conta*

Contido

Plans e Programas elaborados polas
administracións competentes

- Descrición e valoración dos problemas.
- Posibles alternativas de actuación, incluíndo a súa caracterización económica e ambiental.
- Principais presións e impactos que deban ser tratados no plan.
- Sectores e actividades que poñen en risco os OMA.
- Sectores e grupos afectados polas medidas adoptadas.
- Decisións que poidan adoptarse para a configuración do plan e propostas de solucións aos problemas.

Abastecemento

O **Plan Auga** é unha ferramenta de planificación, xestión e ordenación do abastecemento na Comunidade Autónoma de Galicia que define a política de investimentos en materia de augas para abastecemento de conformidade con:

- A Directiva Marco da Auga.
- Real Decreto 140/2003 polo que se establecen os criterios sanitarios de calidade da auga de consumo humano.

Auga en calidade e cantidade

A todos os núcleos de poboación superior a 50 habitantes

Antes do año 2025

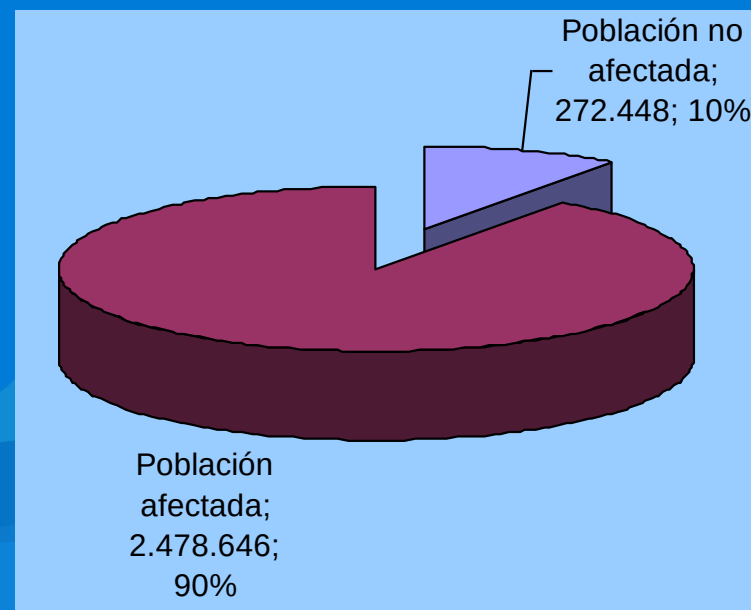
Atendendo a un uso racional e sostible

APROBACIÓN EN CONSELLO DE LA XUNTA: 06/05/2010

Abastecimiento

NÚCLEOS > 50 habitantes

GRANDES NÚMEROS ACERCA DEL ALCANCE DEL PLAN AUGA	
Gestión municipal	
Núcleos (nº)	Población (hab)
10.250	2.119.706
Gestión privada (pozos)	
Núcleos (nº)	Población (hab)
1.750	199.524
Gestión vecinal	
Sistemas	Población (hab)
1.600	159.416

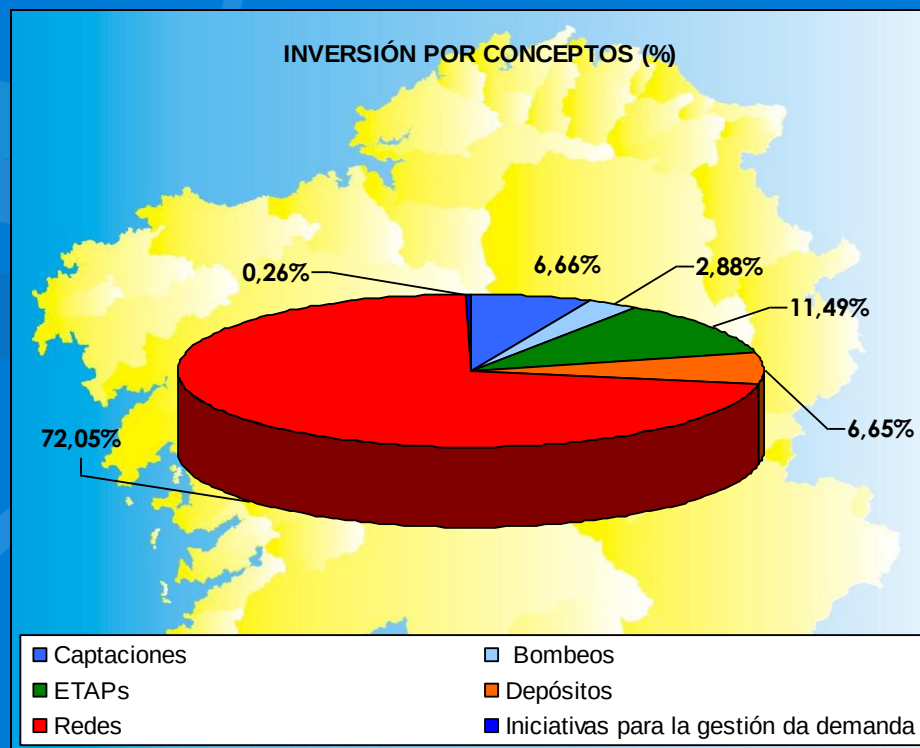
Grande **dispersión poboacional**

HORIZONTE: ano **2025**

Abastecimiento

CONCEPTOS	INVERSIÓN	%
Captaciones	54.814.677,12 €	6,66%
Bombeos	23.676.729,82 €	2,88%
ETAPs	94.542.828,11 €	11,49%
Depósitos	54.673.214,75 €	6,65%
Redes	592.645.194,91 €	72,05%
Iniciativas para la gestión da demanda	2.140.000,00 €	0,26%

822.492.644,71 €

Abastecemento

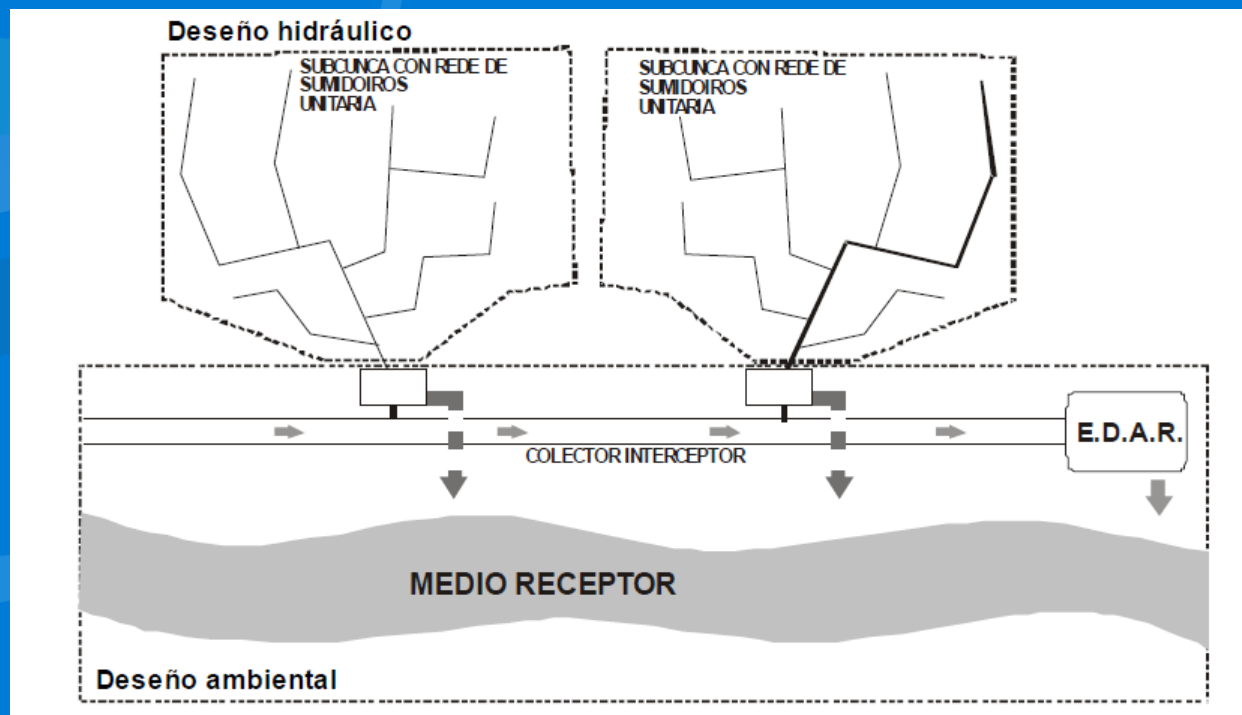
Traballo da Xunta materia de abastecemento:

- A. Aprobación do **Plan Auga**
- B. Licitación de 136 actuacións, por **77.810.025,66 €**
- C. Destacan: abastecemento a **Ames - Brión**, licitada por 8.193.933,41 € e ampliación de **abastecemento ao Morrazo** dende Vigo, por 7.327.901,62 €
- D. Investidos 5.339.801,50 € en **mellora de presas** de abastecemento: Eiras, Cecebre, Baiona, Forcadas, O Con
- E. Dende a Xunta se controla o estado de **278 ETAP**

Saneamento

Diagnose:

- ✓ 16.000 km de redes de sumidoiros en Galicia – Costa, e necesarios outros 10.000 para dar servizo aos núcleos maiores de 50 h-e, e miles de estacións de bombeo asociadas
- ✓ 153 EDAR maiores de 2000 h-e que dependen do bo funcionamento das redes de saneamento

Saneamento

Diagnose:

- ✓ 16.000 km de redes de sumidoiros en Galicia – Costa, e necesarios outros 10.000 para dar servizo aos núcleos maiores de 50 h-e, e miles de estacións de bombeo asociadas
- ✓ 153 EDAR maiores de 2000 h-e que dependen do bo funcionamento das redes de saneamento

Estratexia:

- ✓ Execución de novas infraestruturas
- ✓ Mellora na xestión
 - Regulamento Marco de Saneamento e Depuración
 - Asunción de EDAR pola Xunta de Galicia
 - Plans de Saneamento Local do Burgo e Arousa
 - Plan de Control de vertidos
 - Instrucións Técnicas para Obras Hidráulicas en Galicia

Saneamento e depuración

Traballo da Xunta en materia de saneamento e depuración:

A. Execución e posta en marcha de infraestruturas de tratamento de augas residuais

1989

Galicia: 1 EDAR > 2.000

Capacidade: 10.000 h-e

Rías: ningunha EDAR

Capacidade: 0 h-e

2013

Galicia: 152 EDAR > 2.000

Capacidade: 3.427.982 h-e

Rías: 73 EDAR > 2.000

Capacidade: 2.2232.287 h-e

Saneamento e depuración

Traballo da Xunta en materia de saneamento e depuración:

- A. Execución e posta en marcha de infraestruturas de tratamento de augas residuais
- B. Impulso de 174 novas actuacións por **267.793.937,70 €**, que ascenden a 461.226.778,39 € coas achegas do Estado
- C. Destacan: EDAR de Vigo, EDAR de Ourense, saneamento de Ferrol, EDAR de Ribadumia, EDAR de Gandarío
- D. Redacción dos **Plans de Saneamento Local**: máis de 5 millóns de € nas rías de Arousa e do Burgo
- E. Intensificación do **Plan de Control de Vertidos**: **238 puntos de vertidos eliminados dende 2009, o 43,12%**

Saneamento e depuración

Actuación	Inverstimento Proxecto	Achega Estado	Achega outras Admin.	Achega Augas (sen gastos financ)
EDAR de Vigo	229.996.000,00 €	112.000.000,00 €	13.655.000,00 €	104.341.000,00 €
EDAR de Ourense	49.000.000,00 €	36.750.000,00 €	2.141.000,00 €	10.109.000,00 €
Colector interceptor marxe dereita da ría de Ferrol	37.610.169,00 €	30.088.135,20 €	3.761.016,90 €	3.761.016,90 €
ETAP de Monforte	6.180.475,41 €	3.068.047,54 €	612.427,87 €	2.500.000,00 €
Interceptor Xeral de Ferrol. Tramo III	8.884.078,67 €	7.107.262,94 €	888.407,87 €	888.407,87 €
Nova EDAR de Santiago de Compostela	59.777.245,00 €	41.844.071,50 €	8.966.586,75 €	8.966.586,75 €
Colectores xerais e EDAR de Ribeira	22.000.000,00 €	17.600.000,00 €	0,00 €	4.400.000,00 €
Mellora do saneamento e EDAR de San Cibrao das Viñas	3.500.000,00 €	2.800.000,00 €	0,00 €	700.000,00 €
Mellora do saneamento de Pereiro de Aguiar	1.500.000,00 €	1.200.000,00 €	0,00 €	300.000,00 €
Saneamento no Sistema de Saneamiento do Río Louro	2.500.000,00 €	2.000.000,00 €	0,00 €	500.000,00 €
Adecuación do cauce e ordenación das máxes dos ríos Sarria e Celeiro	6.700.000,00 €	5.360.000,00 €	0,00 €	1.340.000,00 €
Totais	429.147.968,08	261.017.517,18	30.174.439,39	137.956.011,52

Augas achega 56.438.780,18 € nos anos 2013 – 2015 para obras do **Estado**

Pero o investimento en Galicia é de **430 M€** nestes anos

Xestión de riscos: inundacións

Fases de cumprimento da Directiva 2007/60/CE de **inundacións**:

1. Avaliación preliminar do risco de inundación (EPRI) e identificación das Áreas con Risco Potencial Significativo de Inundación (ARPSIs)
Rematado

2. Elaboración de mapas de perigosidade e risco
(das ARPSIs seleccionadas na EPRI)
En execución contratos por 1,5 millóns de €

3. Plan de xestión de risco (das ARPSIs seleccionadas na EPRI)
PRAZO: *Decembro 2015*

Gestão de riscos: inundações

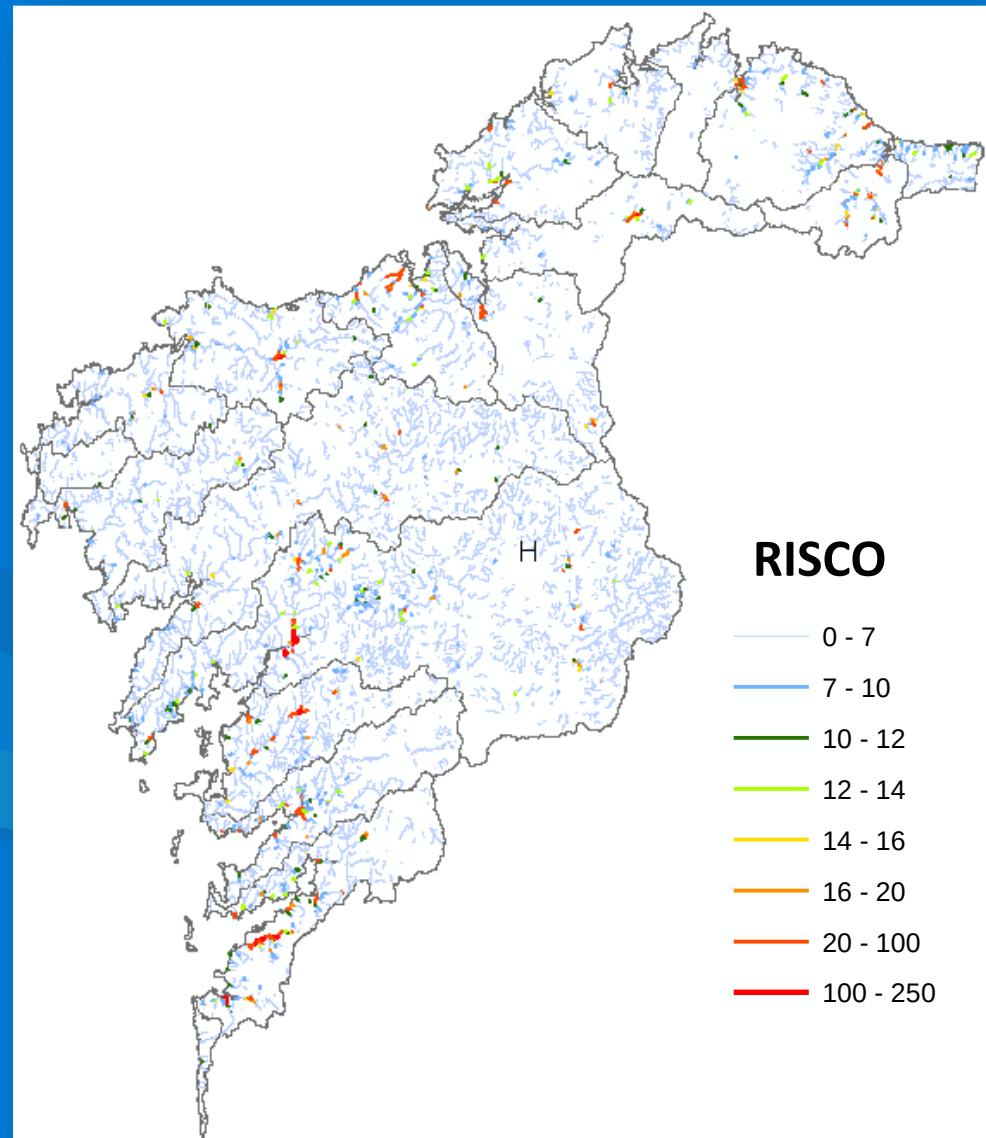
EPRI

5.894 km de rio estudados

168 ARPSIs fluviais

39 ARPSIs costeiras

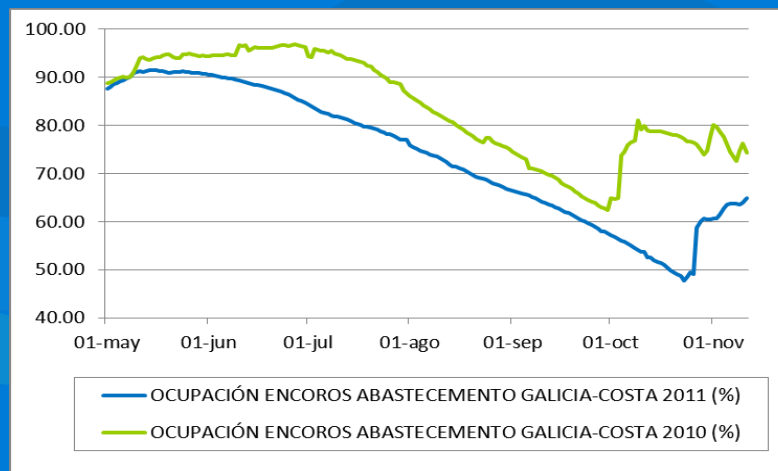
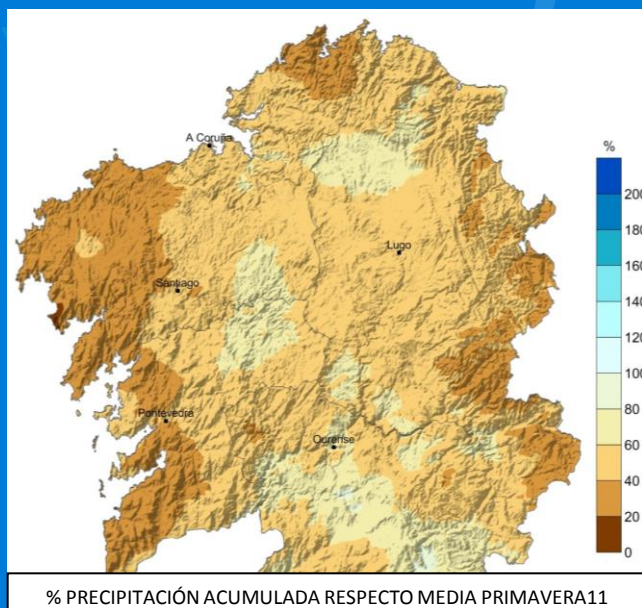
543 km de cauces para a 2ª fase: mapas de perigo

Xestión de riscos: seca

En 2011 a **seca** máis importante dos últimos 50 anos

A primavera máis cálida dende 1961 e rexistro máis baixo dos últimos 50 anos en chuvia (40 % menor do habitual), e verán con ausencia de precipitacións

Xestión de riscos: seca

En 2011 a **seca** máis importante dos últimos 50 anos: medidas

1. Dende o principio, intensificación do **seguimento** coas 47 estacións de aforo para control de caudais e 42 de calidade das augas
2. Tomáronse medidas na **xestión de encoros** que permitiron aumentar as garantías de abastecemento
3. Reuníronse as **mesas** autonómicas e provinciais de seguimento da seca
4. Redactouse un **PLAN ESPECIAL DE SECA**, de acordo coa Lei de Augas de Galicia, que recolle a experiencia. **Aprobado en agosto de 2013**

Xestión do ciclo urbano da auga

A Lei 9/2010 de Aguas de Galicia regula **competencias de xestión**

Comunidade Autónoma:

- Ordenación dos servizos de abastecemento e de saneamento en alta
- Criterios de coordinación do exercicio das competencias das entidades locais
- Elaboración dos plans xerais galegos de abastecemento e de saneamento
- Promoción da constitución de consorcios e mancomunidades
- Medidas extraordinarias en caso de necesidade para garantir o subministro de auga ou a depuración das augas residuais

Entidades Locais:

- Abastecemento de auga potable
- Rede de sumidoiros
- Tratamento das augas residuais, en caso de que non explote a CA

Xestión do ciclo urbano da auga

Iniciadas 2 experiencias piloto de xestión **supramunicipal**:

- ✓ Consorcio da Auga do Louro
 - Para a xestión do ciclo integral da auga
 - Xa en funcionamento, dende o 1 de xaneiro de 2014
 - Catro concellos e a Xunta para xestión de abastecemento, saneamento e depuración de 60.000 habitantes
- ✓ Consorcio de depuración de Valdeorras
 - Para a xestión da depuración no medio rural
 - En funcionamento dende o 1 de xaneiro de 2013
 - Nove concellos, a Deputación de Ourense e a Xunta para xestión de abastecemento, saneamento e depuración de 30.000 habitantes

Xestión do ciclo urbano da auga

Bases para un **Pacto Local da Auga**: o grande reto futuro

- Prestación de servizos por **entes supramunicipais**
- Mellora en **comunicación e transparencia**:
 - Afectación dos **ingresos** polo servizo da auga
 - Mellora na comunicación aos cidadáns a importancia dos servizo da auga
 - Establecemento de **estándares** de prestación de servizos
 - **Avaliación** da actividade dos operadores de auga
- Xustiza na recuperación de custos:
 - Formulación dun modelo de **estrutura tarifaria** de referencia
- Aseguramento do **financiamento da inversión** ante a diminución de fondos europeos considerando a amortización para afrontar os “ **finais de vida útil**”

Conclusións

1. Formulada unha **normativa galega** de xestión integral da auga
2. Os ríos están máis protexidos co(s) novo(s) **Plan(s) Hidrolóxico(s)**
3. Mantense o orzamento en **infraestruturas hidráulicas**, e refórzase a colaboración co Estado
4. Auméntase a **capacidade de depuración**
5. Avánzase na xestión dos riscos de **inundación e seca**
6. Póñense as bases para a xestión do **ciclo urbano da auga**

PRIORIDADES NA XESTIÓN DA AUGA EN GALICIA

LIII Curso de Saúde Ambiental

Palas de Rei, 18 de febreiro de 2014

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE MEDIO AMBIENTE,
TERRITORIO E INFRAESTRUTURAS

